

برنامه زیر نظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی

نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

جمهوری اسلامی ایران

دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش

عنوان و نام پدیدآور	برنامه زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی نظام تعلیم و تربیت
رسمی عمومی، جمهوری اسلامی ایران / مؤلف شورای عالی آموزش و پرورش	
مشخصات نشر	تهران: فرزندگان تهران، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۵۱ ص: جدول
قیمت	۱۶۰۰۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۴۹۵-۵۵-۰
وضعیت فهرست نویسی	نیپا
موضوع	تربیت معلم - ایران
موضوع	Teachers - Training of Iran
موضوع	آموزش و پرورش - ایران - نیروی انسانی
موضوع	Education - Iran Manpower
موضوع	آموزش و پرورش - ایران - هدف‌ها و نقش‌ها
موضوع	Education - Aims and objectives - Iran
شناسه افزوده	شورای عالی آموزش و پرورش
رده‌بندی کنگره	LB۱۷۲۷
رده‌بندی دیویی	۳۷۸/۰۱۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۹۴۵۱۰۷

عنوان: برنامه زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

جمهوری اسلامی ایران

مؤلف: شورای عالی آموزش و پرورش

ناشر: نشر فرزندگان تهران

سال چاپ: ۱۳۹۸

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

تعداد صفحات: ۵۱

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال

فهرست

۶.....	پیش گفتار.....
۹.....	فصل اول: مبانی نظری و کلیات
۱۰.....	مقدمه.....
۱۰.....	تعریف و قلمرو.....
۱۱.....	وظایف و مأموریت.....
۱۲.....	اصول.....
۱۷.....	رویکردها.....
۱۸.....	مهم ترین چرخش های تحول آفرین.....
۱۹.....	فصل دوم: برنامه ها
۲۰.....	چشم انداز.....
۲۰.....	اهداف.....
۲۱.....	سیاست های اجرایی.....
۲۳.....	اقدامات اساسی.....
۲۴.....	برنامه ها.....
۵۰.....	استلزامات.....

پیش گفتار

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، در پاسخ به اقتضائات و نیازها و مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با تحولات محیطی برای دستیابی به آموزش و پرورش در تراز جمهوری اسلامی ایران، تدوین و تصویب شده است.

این سند درصدد است، با بازخوانی و بازتولید تمام مؤلفه‌ها و عوامل آشکار و پنهان نظام تعلیم و تربیت، اعم از مبانی نظری و فلسفی، اهداف، اصول، رویکردها، روش‌ها و... زمینه تربیت آگاهانه و آزادانه نسلی مؤمن، خلاق، فعال، با نشاط، شایسته و وفادار به ارزش‌های ایرانی اسلامی را، متناسب با نیازهای زمان، تأسیس و رسیدن به راتبیر حیات طیبه فراهم آورد. انجام این رسالت خطیر، از منظر سازمانی، نیازمند آموزش و پرورش با کیفیت، بهر، درآمد و اثربخش، مشارکت‌جو، رقابت‌پذیر، برخوردار از فناوری‌های نوین و بهره‌مند از آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی است و سند تحول بنیادین، منادی چنین نهاد فرهنگی تربیتی و تحقق بخش تحول‌آفرینی، همه جانبه و آینده‌پژوهانه در نظام آموزش و پرورش کشور در افق ۱۴۰۴ است. در سند تحول بنیادین، آموزش و پرورش به شش زیرنظام اصلی اشاره شده است که عبارتند از:

۱- برنامه درسی ۲- تربیت معلم و تأمین منابع انسانی

۳- تأمین و تخصیص منابع مالی ۴- راهبری و مدیریت

۵- پژوهش و ارزشیابی ۶- تأمین فضای تجهیزات و فناوری

برنامه زیرنظام‌ها، از عناصر اصلی و عوامل اساسی در پشتیبانی از جریان تعلیم و تربیت برای تحقق اهداف و وظایف نظام آموزش و پرورش است که اجرای دقیق و عملیاتی شدن آن به تراز تمام مؤلفه‌های نظام تعلیم و تربیت را تحت تأثیر خود قرار دهد. در این برنامه‌ها، دلالت‌های نظری و عملی سند تحول در هر یک از زیرنظام‌ها و حوزه‌ها، تبیین و تدوین شده است و مبنای برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های اجرایی قرار گرفته است. به بیان دیگر، اجرای سند تحول بنیادین در گرو اجرای دقیق و کامل برنامه زیرنظام‌ها می‌باشد.

براساس مفاد فصل هشتم سند تحول بنیادین، مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و شورای عالی انقلاب فرهنگی، برنامه زیرنظام‌ها باید توسط وزارت آموزش و پرورش تدوین و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برسد. خوشبختانه این کار بزرگ با مشارکت معاونت‌ها، واحدهای ستادی و استانی آموزش و پرورش و کارشناسان و صاحب‌نظران بنام حوزه تعلیم و تربیت انجام شده است.

مجموعه حاضر، مشتمل بر برنامه‌های «زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی» است که براساس چارچوب تدوین زیرنظام‌ها، مصوب کمیته هماهنگی و پایش برنامه‌های اجرایی سند تحول، تهیه شده است. این مجموعه حاوی دو فصل، به شرح زیر است:

فصل اول: مبانی نظری و کلیات

زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی، شامل چهار مؤلفه جذب، آماده‌سازی، حفظ، ارتقا و ارزشیابی معلم و سایر منابع انسانی است و دربرگیرنده تمامی افرادی است که از سطح ستاد تا مدرسه مسئولیت تربیت متربیان بر نظام تربیت رسمی عمومی را بر عهده دارند. مأموریت اصلی این زیرنظام ایجاد زمینه‌هایی است که از طریق آن مربیان قادر به تشخیص موقعیت و شناسایی نقاط قوت و ضعف و سطح بلوغ فکری و روانی خود باشند و بتوانند زمینه‌هایی را برای رشد و توسعه ظرفیت‌های وجودی خود و دستیابی متربیان به مراتب بالاتر حیات طیبه فراهم کنند. فصل اول این زیرنظام به مبانی نظری و کلیات، شامل تعریف و قلمرو، وظایف، راهبردها، اصول و چرخش‌های تحول آفرین اشاره دارد که از مبانی نظری سند تحول بنیادین و برنامه استخراج شده است.

فصل دوم: برنامه‌ها

در سند تحول بنیادین، پس از تدوین مبانی نظری، بایه ارزش‌ها، چشم‌انداز و بیانیه مأموریت به اهداف نظام آموزش و پرورش اشاره شده و برای تحول در آن، هدف ۱۵ و راهبرد کلان، ۲۳ هدف عملیاتی و ۱۳۱ راهکار پیش‌بینی شده است که به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است.

در تدوین برنامه زیرنظام‌ها، با مفروض گرفتن مراحل قبل، نقطه آغاز مأموریت، راهکارهای مصوب در نظر گرفته شده است. لذا از مجموعه ۱۳۱ راهکار سند، تعداد ۳۷ راهکار، به صورت مستقیم با این زیرنظام مرتبط هستند که برای آنها تعداد ۹۷ برنامه تدوین شده است.

لازم به یادآوری است همان‌گونه که در سند تحول بنیادین آمده است بین اهداف کلان، اهداف عملیاتی و راهکارها، تناظر یک به یک برقرار نیست. یعنی ممکن است یک راهکار با چند هدف مرتبط باشد یا یک هدف از طریق چند راهکار محقق شود. به همین صورت، بین برنامه‌های تنظیمی در این مجموعه و راهکارها و اهداف عملیاتی نیز الزاماً تناظر یک به یک برقرار نشده است. در نتیجه برای اجرای دقیق راهکارها و برنامه‌های ذیل آن، مجریان باید شناخت مناسب و کامل از مجموعه سند تحول بنیادین و مفاهیم تحول آفرین آن داشته باشند و با اشراف به مبانی فلسفی سند و مبانی نظری و کلیات زیرنظام (فصل اول) نسبت به اجرای راهکارها و برنامه‌ها، اقدام نمایند.

در اجرای سند تحول بنیادین و زیرنظام‌های آن، توجه مجریان محترم، مدیران و کارشناسان و معلمان عزیز را به نکات زیر جلب می‌کند:

از جمله شاخص‌ها و معیارهایی که میزان انطباق و همسویی برنامه‌ها با مبانی و اهداف سند تحول بنیادین را نشان می‌دهد، انطباق و همسویی با چرخش‌های تحول‌آفرین است که در فصل سوم کتاب مبانی نظری سند تحول (رهنامه تربیت رسمی عمومی) آورده شده است و اجرای تمام برنامه‌ها و فعالیت‌ها، سرآید، باید زمینه‌ساز تحقق چرخش‌های مذکور باشد. به بیان دیگر، تمام برنامه‌ریزی‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و فعالیت‌ها باید زمینه تحقق چرخش‌های تحول‌آفرین، از جمله چرخش‌های زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی را فراهم آورد تا اهداف و راهکارهای سند محقق شود.

مهدی نوید

بیر کل شورای عالی آموزش و پرورش